

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 27/05/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 086: Việc tốt mà động tâm thì tốt nhất là không việc

Chúng ta tu hành pháp môn Tịnh Độ thì luôn phải đạt được tâm thanh tịnh cho nên nếu mọi sự đều ảo danh ảo vọng thì biết đến bao giờ, chúng ta mới quay về được với tâm thanh tịnh của chính mình? Cư sĩ Bành Tế Thanh có câu nói rằng: “*Việc tốt không bằng không việc gì*”. Làm việc tốt là việc khó đối với người thế gian, nhưng đối với người chân thật tu hành, nếu phan duyên, cưỡng cầu mà làm việc tốt mà hoặc làm việc tốt mà chấp vào việc tốt đó thì tâm thanh tịnh của chúng ta không còn. Cho nên khi làm việc tốt mà động tâm thì tốt nhất chúng ta không nên làm.

Người chân thật tu hành muốn vượt thoát sanh tử thì cho dù việc tốt gây phiền lòng hoặc làm chúng ta rơi vào danh vọng lợi dưỡng thì chúng ta sẽ không làm việc tốt đó nữa. Người không hiểu ý này rất nhiều, thậm chí tuy là người trí cũng không hiểu. Một khi không hiểu thì sẽ làm sai! Nhiều người làm việc tốt nhưng đều cưỡng cầu, phan duyên mà làm, đều vì danh vì lợi mà làm, vậy thì việc tốt đó không lợi ích cho họ.

Hôm qua có người gọi điện cho tôi, nói rằng đã tu hành 15 năm rồi nhưng đến giờ vẫn đau khổ vì người con phá gia chi tử. Tôi khuyên người đó rằng phải xem lại việc tu hành của mình có thật tu, thật làm hay không? Câu hỏi đặt ra là tại sao tu hành 15 năm ăn chay, niệm Phật mà rồi vẫn không tốt? Họ không biết rằng đó là 15 năm ảo danh ảo vọng, hư tình giả ý. Cho nên tôi khuyên mọi người rằng nếu khởi tâm động niệm của mình có hư tình giả ý, có ảo danh ảo vọng thì đừng nên làm gì cả vì cho dù có làm, kết quả cũng không tốt.

Cho nên cư sĩ Bành Tế Thanh khuyên chúng ta “*Việc tốt không bằng không việc gì*”. Làm việc tốt mà vẫn bị trôi vào dòng sanh tử, tạo thêm tội nghiệp chứ không phải tạo phước, làm xấu đi hình tượng của người học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền thì thật là oan uổng và thật là đáng lo vì người khác thấy như vậy sẽ không còn muốn theo học Phật pháp. Tuy nhiên, có mấy người nghĩ đến việc này?

Hòa Thượng nói: “***Phật pháp là tùy căn cơ mà nói pháp. Bạn có trình độ căn tánh như thế nào thì dạy cho bạn pháp môn phù hợp với căn tánh. Người có căn tánh hạ liệt, tầm nhìn hạn hẹp, chỉ thích phước báu hiện đời, không muốn thoát ly sanh tử, ra khỏi luân hồi thì chỉ dạy cho họ đoạn ác, tu thiện, giúp họ không phải rơi vào ba đường ác.***”

“Con người ở thế gian này tâm không thanh tịnh. Đừng nói gì đến từ bi và nguyện lực! Tất cả những gì họ nói ra về từ bi và nguyện lực đều chỉ là giả. Một người đại từ đại bi luôn hướng đến Tây Phương Cực Lạc.”

Người ảo danh ảo vọng, người tham lam bòn xén mà để họ gần danh lợi, gần tiền của nhiều chính là đang hại họ. Thời gian trước, đạo tràng mọc lên như nấm và một số người ở vị trí trưởng tràng, phó tràng đã làm mưa làm gió. Nhưng con cái của họ hầu như đều là phá gia chi tử khiến nội tâm họ đau khổ, buồn phiền. Cho nên phải phản tỉnh sự nguy hại của việc gần danh dính danh, gần lợi dính lợi. Người có căn tánh hạ liệt, tầm nhìn hạn hẹp, chỉ thích phước báu hiện đời, không muốn thoát ly sanh tử, ra khỏi luân hồi mà làm trưởng phó, tràng thì sẽ chỉ hại người mà thôi. Tốt nhất là nên sắp xếp cho họ ở một vị trí có chút lợi nhỏ, có đời sống tương đối tốt là được rồi.

Một thực tế cho thấy, người có trí vượt thoát sanh tử rất ít, đa phần là giả nhưng người mong muốn hưởng thụ phước báu, lợi lộc thế gian thì nhiều lại là thật. Con người ở thế gian này tâm không thanh tịnh nên những gì họ nói ra về từ bi và nguyện lực cũng đều chỉ là giả. Do đó chúng ta phải phản tỉnh xem từ bi và nguyện lực của chúng ta có xuất phát từ tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng hay không? Chúng ta đừng tưởng mình là người từ bi có nguyện lực rộng lớn lắm! Người có nguyện lực rộng lớn luôn sống không vì lợi ích riêng mình, không vì cái ta.

Từ bi, nguyện lực chân thật thì thân này là để phục vụ chúng sanh, mỗi ý niệm khởi lên đều vì chúng sanh mà lo nghĩ, và miệng là ngày ngày trùng tuyên lại lời giáo huấn của Phật, của Thánh Hiền. Phục vụ chúng sanh là chân thật làm lợi ích chúng sanh chứ không phải làm việc lợi ích cho riêng mình. Người phục vụ chúng sanh, khi làm việc gì đều làm ở mức tốt nhất có thể, đều tinh tường, thấu đáo. Từ đây chúng ta có thể quán sát đồng tu học Phật xung quanh mình ai là thiện hữu tri thức hay ác hữu tri thức?

Nếu là thiện hữu tri thức, tức là ngày ngày nghĩ đến việc của chúng sanh thì hãy hướng theo họ, gần gũi họ mà học tập. Ngược lại, người không nghĩ đến việc của mọi người thì nên tránh, không nên gần họ học tập. Người đại từ đại bi luôn xem việc hướng đến Tây Phương Cực Lạc là chánh niệm, từ đó luôn buông xả, làm mọi sự mọi việc mà không vướng bận trong tâm. Nếu làm mọi việc đều vì mình, đều để xây dựng bá đồ cho riêng mình thì đó là người mê, người trí nhìn thấy họ như vậy thì thấy thương cảm. Họ đang mộng trong mộng, giả trong giả.

Có câu rằng “*Dã tràng xe cát biển Đông*” tức là một làn sóng nhẹ có thể làm tan đi những viên cát tròn mà dã tràng đã vê viên, cứ thế cứ thế, vê viên cát tròn rồi lại bị sóng đánh tan. Chúng ta cùng quán chiếu xem khởi tâm động niệm, hành động tạo tác hằng ngày của chúng ta có giống như con dã tràng không? Đây là chúng ta quán chiếu để sửa đổi lại chính mình. Tuy nhiên, con người ngày nay càng lúc càng không chịu sửa đổi, kể cả đối với người sau 10, 15 năm tu hành. Hòa Thượng nói rằng đáng lẽ tu hành

thì phải thay đổi được vận mệnh, nếu có người đoán mệnh thì cũng đoán không trúng vì vận mệnh đã thay đổi rồi.

Tôi lúc trước được đoán mệnh là sau này sẽ rất nghèo, thế nhưng, ngày nay, không ngày nào tôi không có quà để tặng, cũng là rau, là đậu. Cho nên kết quả tu hành thấp nhất là thay đổi vận mệnh của mình, muốn vậy phải thay đổi hành động việc làm và khởi tâm động niệm. Cho nên nói đến từ bi, đến nguyện lực khi tâm chưa thanh tịnh thì từ bi hay nguyện lực đó chỉ là giả. Tất cả những việc chúng ta làm đều rơi vào ảo danh ảo vọng. Để rồi chính sự ảo danh ảo vọng đó chướng ngại bản thân mình và những người khác.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta là phàm phu, rất dễ bị ngoại cảnh mê hoặc. Vậy thì tốt nhất phải trì giới. Giới luật là gì? Giới luật chính là nhiều chuyện không bằng ít chuyện. Ít chuyện mà không tốt nữa thì không bằng không chuyện gì nữa, giữ tâm mình thanh tịnh. Phải mỗi giờ, mỗi lúc, gìn giữ tâm thanh tịnh của chính mình. Tâm thanh tịnh thì mới bình đẳng. Đây không phải là tiêu cực! Việc ta làm tốt phải chân thật là tốt chứ không phải làm việc tốt để gây phiền cho mình và nhiều người.***

“Lão sư Lý trước đây từng nói trong xã hội ngày nay người tốt quá nhiều. Vậy thì người tốt nhiều không phải là việc tốt hay sao? Lão sư Lý trên bảng đen viết 4 chữ “Hảo nhân hảo sự-Người tốt việc tốt” và khoanh tròn chữ hảo. Chữ hảo còn một âm nữa là háo. Lập tức chữ “Hảo nhân hảo sự” thành chữ “Hảo nhân háo sự-Người tốt nhiều chuyện”.

“Phật dạy chúng ta rằng việc tốt chân thật thì tùy duyên mà không phan duyên. Chúng ta đang tu hành nên phải giữ tâm thanh tịnh của chính mình. Tâm địa thanh tịnh, bình đẳng, từ bi thì khi làm bất cứ việc gì đều là tốt đẹp, là chân thật lợi ích chúng sanh. Nếu tâm địa không thanh tịnh, không bình đẳng, không từ bi thì cho dù đang làm việc tốt thì việc tốt đó không phải là chân thật tốt.”

Chúng ta hằng ngày bị phiền lòng bởi nhiều việc là do sự phan duyên, cưỡng cầu của chính mình. Hiện nay, nhiều việc chúng ta làm, không những không tốt cho chúng ta mà còn phiền người khác, vậy tốt nhất không làm gì hết. Ví dụ, nếu ở vị trí đó, chúng ta không làm tốt thì nhường cho người khác vào đứng vị trí ấy, mới có thể giúp được cho cộng đồng, cho chúng sanh. Chúng ta phải quán sát xem mình có đang gây chướng ngại, phiền lòng cho người khác không? Có tham quyền cố vị không?

Khi nghe Hòa Thượng chỉ dạy rằng đến nơi nào thì phải chân thật đem lại lợi ích cho người cho nên tôi tư duy rằng mình phải là một người như vậy, nơi nào thiếu vắng mình chính là nơi thiếu vắng lợi ích cho họ. Đó mới là từ bi, nguyện lực chân thật. Nếu đến đâu mình cũng lấy lợi của người hay người khác phải lo lắng cho mình thì đó đâu còn là từ bi, là nguyện lực. Hòa Thượng nói rằng xã hội ngày nay cái thật thì ít mà cái

giả thì nhiều. Vì sao vậy? Vì lòng người giả dối đã làm biến đổi mọi thứ. Lòng người thật thì sẽ không bao giờ có cái giả như thuốc giả, sữa giả v...v

Một người tu mà thấy nơi đó được tặng miễn phí thì mỗi lần đến đều lấy rất nhiều, rồi chất lên đầy xe, hết ba lần như vậy. Người có tâm tốt thì khi được tặng, chưa chắc đã nhận, tại sao ở đó mà tùy tiện lấy đồ của người? Tôi không bao giờ tùy tiện như vậy! Người ngày nay không phải là chân thật tốt, không phải là “Hảo nhân hảo sự-người tốt việc tốt” mà họ đều vì danh vì lợi, vì muốn xây hình tượng cá nhân, cho nên họ chỉ là “Hảo nhân hảo sự” mới đúng. Chúng ta hãy phản tỉnh lại chính mình trong khởi tâm động niệm hằng ngày có phải là người tốt nhiều chuyện không? Trong đời nhân xử thế tiếp vật hằng ngày có chân thật là chúng ta đang làm việc tốt không hay đều vì danh lợi, vì “*cái ta, cái của ta*” mà làm, không phải chân thật vì người.

Chúng ta không cưỡng cầu để làm việc tốt, không làm những việc không có lợi cho chúng sanh, không làm những việc chỉ có lợi cho mình, tô danh tô lợi cho bản thân. Chúng ta đã tổ chức các lễ hội tri ân trên khắp cả nước trong nhiều năm, vậy hãy xét xem chúng ta có phan duyên cưỡng cầu khi làm các việc đó không? Hòa Thượng nhắc chúng ta phải giữ tâm thanh tịnh của chính mình. Ngài khẳng định nếu tâm địa không thanh tịnh, không bình đẳng, không từ bi thì cho dù đang làm việc tốt thì việc tốt đó không phải là chân thật tốt.

Điều này rất khó nhận ra, cho nên, nếu chúng ta không có trí tuệ để thấu hiểu, nhìn nhận rõ vấn đề này thì Hòa Thượng dạy chúng ta hãy mượn nhờ trí tuệ của Phật, của Thánh Hiền, mượn nhờ nghĩa là y giáo phụng hành. Căn tánh của chúng ta nhiều tập khí sâu nặng và nếu từng giờ, từng phút đề cao cảnh giác, có cảnh báo nhận dạng sớm thì may ra còn kịp thời gian để tránh. Đó chính là tu hành.

Nếu không có nhận dạng sớm thì khi điều ô nhiễm rơi vào tâm, chuyển thành hành động tạo tác thì đã quá muộn rồi. Nếu không có cảnh báo sớm mà ngày ngày tụng Kinh niệm Phật thì đó chỉ là tu trên tướng, trong khi phiền não vẫn cứ phiền não. Có người tu hành 15 năm mà vẫn kêu ca rằng khổ sở vì đứa con. Cho nên, nếu không biết tự tu hành, không biết xả bỏ thì con cái còn trở giận đến chết. Trên Kinh, Phật dạy, thế gian này không phải là chốn dễ đùa. Vì sao không dễ đùa? Vì môi trường ngày càng không tốt, trong nhà cháu làm khổ ông bà, con cái phá phách làm khổ cha mẹ hoặc có nhà cha mẹ quậy phá, ăn nhậu, chửi bới. Khi Tỳ Lưu Ly kéo quân sang tàn phá dòng họ Thích, Phật cũng không giúp được, cho nên chúng ta phải hoàn thiện chính mình để may ra người xung quanh còn ảnh hưởng đến chúng ta./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

*Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.
Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học
tập mang lại lợi ích cho mọi người!*